د پوهنې وزارت
د تعليمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساينس د مرکز معينيت
د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي
کتابونو د تاليف لوی رياست

اسلامي ښوونه او روزنه

جعفري مذهب

شپږم ټولګی

. پــه
ده. له

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هــ . ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پوهنې وزارت
د تعليمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساينس د مرکز معينيت
د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي
کتابونو د تاليف لوی رياست

د قرآن کريم زده کړه
او
اسلامي ښوونه او روزنه
جعفري مذهب

شپږم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د تالیف، څېړنې او تدقیق کمېټې

لیکوالان:

- محمد عزیز بختیاری.
- حفیظ الله ذکي.

د تدقیق کمیټې:

د ښونی او روزنی د وزارت علمي غړی:

- محمد عزیز بختیاری، محمدباقر جعفری، سیدعبدالوهاب رحمانی، یار محمد باقری، سید محمد حسین فرهنګ او فاروق انصاری.

د نورو اورګانو غړی:

۱. سید حسین عالمی بلخی په ولسي جرګه کې د عدلی او قضایی کمیسیون غړی.
۲. نعمت الله غفاری په ولسي جرګه کې د ښوونې او روزنې او عالی تحصیلاتو د دینی کمیسیون غړی.
۳. مولوی عبدالعزیز په ولسي جرګه کې د ښوونې او روزنې او عالی تحصیلاتو د دینی کمیسیون غړی.
۴. قاضی نذیر احمد حنفی په ولسي جرګه کې د تقنین د کمیسیون معاون.
۵. سید عبداللطیف سجادی د شیعه علماو د شورا غړی.
۶. مولوي عین النعیم د علماو د سراسري شورا غړی.

د مطالبو فهرست

د قرآن کریم زده کړه

د قرآن کریم زده کړه ۱-۱۶

د اسلامی ښوونه او روزنه مضمون

لومړی فصل: عقاید ۱۷-۳۴
دهم فصل: احکام ۳۵-۵۵
دریم فصل: آداب او اخلاق ۵۶-۶۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهنې د وزير پيغام

گرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختيا او پرمختگ بنسټ جوړوي. تعليمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختگ او ټولنې د اړتياوو له مخې رامنځته کيږي. څرگنده ده چې علمي پرمختگ او ټولنيزې اړتياوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعليمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښايي چې تعليمي نصاب د سياسي بدلونونو او د اشخاصو د نظريو او هيلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتيب شوی دی. علمي گټورې موضوعگانې پکې زياتې شوې دي. د زده کړې په بهير کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدريسي پلان برخه گرځيدلې ده.

هيله من يم دا کتاب له لارښوونو او تعليمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د ميتودونو د کارولو له لارې تدريس شي او د زده‌کوونکو ميندې او پلرونه هم د خپلو لوڼو او زامنو په باکيفيته ښوونه او روزنه کې پرله پسې گډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هيلې ترسره شي او زده‌کوونکو او هېواد ته ښې برياوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ گران استادان او ښوونکي د تعليمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤوليت لري.

د پوهنې وزارت تل زيار کاږي چې د پوهنې تعليمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دين له بنسټونو، د وطن دوستی د پاک حس په ساتلو او علمي معيارونو سره سم د ټولنې د څرگندو اړتياوو له مخې پراختيا ومومي.

په دې ډگر کې د هېواد له ټولو علمي شخصيتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده‌کوونکو له ميندو او پلرونو څخه هيله لرم چې د خپلو نظريو او رغنده وړانديزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تاليف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتيب کې يې مرسته کړې، له ملي او نړيوالو درنو موسسو، او نورو ملگرو هېوادونو څخه چې د نوي تعليمي نصاب په چمتو کولو او تدوين او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې يې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفيق

فاروق وردگ

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د پوهنې وزير

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قـــــرآن کـــــريم د زده کړې مضمون

د يادولو برخه (١)

<u>لومړی لوست:</u>

د مخکنېو ياد شوو سورتونو بيا تکرارول لکه الفاتحه، الناس، الاخلاص، المسد، النصر، الکافرون، الکوثر او الماعون.

<u>دويم لوست:</u>

د مخکينېو ياد شوو سورتونو بيا تکرارول لکه: قريش ، الفيل، الهمزة، العصر، التکاثر، القارعه، العاديات او الزلزلة.

<u>درېيم لوست:</u>

د القدر سورت (له تجويد سره تلاوت او يادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

إِنَّآ أَنزَلْنٰهُ فِى لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَآ أَدْرٰىكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾ لَيْلَةُ

الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا

بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلٰمٌ هِىَ حَتّٰى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

اتلورم او پنځم لوست:

د التین سورت (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
وَالتِّيْنِ وَالزَّيْتُوْنِ ① وَطُوْرِ سِيْنِيْنَ ② وَهٰذَا الْبَلَدِ الْاَمِيْنِ ③
لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِيْٓ اَحْسَنِ تَقْوِيْمٍ ④ ثُمَّ رَدَدْنٰهُ اَسْفَلَ
سٰفِلِيْنَ ⑤ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ⑥
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّيْنِ ⑦ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَحْكَمِ الْحٰكِمِيْنَ ⑧

د تلاوت برخه (۱)

شپږم لوست:

د المطففین سورت له (۱_۱۱) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِيْنَ ① الَّذِيْنَ اِذَا اكْتَالُوْا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُوْنَ ②
وَاِذَا كَالُوْهُمْ اَوْ وَّزَنُوْهُمْ يُخْسِرُوْنَ ③ اَلَا يَظُنُّ اُولٰٓئِكَ اَنَّهُمْ
مَّبْعُوْثُوْنَ ④ لِيَوْمٍ عَظِيْمٍ ⑤ يَّوْمَ يَقُوْمُ النَّاسُ لِرَبِّ
الْعٰلَمِيْنَ ⑥ كَلَّآ اِنَّ كِتٰبَ الْفُجَّارِ لَفِيْ سِجِّيْنٍ ⑦ وَمَآ اَدْرٰىكَ
مَا سِجِّيْنٌ ⑧ كِتٰبٌ مَّرْقُوْمٌ ⑨ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ⑩
الَّذِيْنَ يُكَذِّبُوْنَ بِيَوْمِ الدِّيْنِ ⑪

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست :

د المطففين سورت له (۱۲ــــ۱۷) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

وَمَا يُكَذِّبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ
آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ كَلَّا ۖ بَلْ ۜ رَانَ عَلَىٰ
قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ كَلَّا إِنَّهُمْ عَن رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ
لَّمَحْجُوبُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُو الْجَحِيمِ ﴿١٦﴾ ثُمَّ يُقَالُ
هَٰذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿١٧﴾

آتم لوست:

د المطففين سورت له(۱۸ـ۲۸) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ﴿١٨﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿١٩﴾
كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ﴿٢٠﴾ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢١﴾ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي
نَعِيمٍ ﴿٢٢﴾ عَلَى الْأَرَائِكِ يَنظُرُونَ ﴿٢٣﴾ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ
نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿٢٤﴾ يُسْقَوْنَ مِن رَّحِيقٍ مَّخْتُومٍ ﴿٢٥﴾ خِتَامُهُ
مِسْكٌ ۚ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ﴿٢٦﴾ وَ
مِزَاجُهُ مِن تَسْنِيمٍ ﴿٢٧﴾ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٨﴾

نهم لوست:

د المطففين سورت له (٢٩ ـــــ ٣٦) آيتونه (له تجويد سره تلاوت)

إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾
وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَى
أَهْلِهِمُ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ
هَؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ﴿٣٢﴾ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ ﴿٣٣﴾
فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾ عَلَى
الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

د يادولو برخه (٢)

لسم لوست:

د التكاثر، القارعه، العاديات، الزلزلة، القدر، او التين د سورتونو له ياده تکرارول.

يوولسم لوست:

د الشرح سورت (له تجويد سره تلاوت او يادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾
الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾ فَإِنَّ مَعَ
الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ ﴿٧﴾
وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿٨﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تلاوت برخه (۲)

دولسم لوست:

د الانفطارسورت له (۱ـــــ۱۲)آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ۝
إِذَا السَّمَاءُ انفَطَرَتْ ۝١ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انتَثَرَتْ ۝٢ وَإِذَا الْبِحَارُ
فُجِّرَتْ ۝٣ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ۝٤ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ۝٥
يَا أَيُّهَا الْإِنسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ۝٦ الَّذِي خَلَقَكَ
فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ۝٧ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ۝٨ كَلَّا بَلْ
تُكَذِّبُونَ بِالدِّينِ ۝٩ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ۝١٠ كِرَامًا كَاتِبِينَ ۝١١
يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ۝١٢

دیارلسم لوست:

د الانفطارسورت له (۱۳ـــــ۱۹) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ۝١٣ وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ۝١٤
يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ۝١٥ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ۝١٦
وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ۝١٧ ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ۝١٨
يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا ۖ وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ ۝١٩

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلسم لوست:

د التکویر سورت له (۱ــــــــ۱۴) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْجِبَالُ
سُيِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿٤﴾ وَإِذَا الْوُحُوشُ
حُشِرَتْ ﴿٥﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿٦﴾ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿٧﴾
وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾ وَإِذَا الصُّحُفُ
نُشِرَتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ﴿١١﴾ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿١٢﴾
وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ﴿١٣﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَا أَحْضَرَتْ ﴿١٤﴾

پنځلسم لوست:

د التکویر سورت له (۱۵ــــ۲۹)آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ﴿١٥﴾ الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ﴿١٦﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ﴿١٧﴾
وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿١٩﴾ ذِي
قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿٢٠﴾ مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ﴿٢١﴾ وَ
مَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ﴿٢٣﴾
وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٢٤﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ
رَجِيمٍ ﴿٢٥﴾ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ﴿٢٦﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٧﴾
لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ
يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم لوست:

د عبس سورت له (١ـــ١٦) آيتونه (له تجويد سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
عَبَسَ وَتَوَلّٰٓى (١) اَنْ جَآءَهُ الْاَعْمٰى (٢) وَمَا يُدْرِيْكَ لَعَلَّهٗ
يَزَّكّٰٓى (٣) اَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرٰى (٤) اَمَّا مَنِ اسْتَغْنٰى (٥)
فَاَنْتَ لَهٗ تَصَدّٰى (٦) وَمَا عَلَيْكَ اَلَّا يَزَّكّٰى (٧) وَاَمَّا مَنْ
جَآءَكَ يَسْعٰى (٨) وَهُوَ يَخْشٰى (٩) فَاَنْتَ عَنْهُ تَلَهّٰى (١٠) كَلَّآ
اِنَّهَا تَذْكِرَةٌ (١١) فَمَنْ شَآءَ ذَكَرَهٗ (١٢) فِىْ صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ (١٣)
مَّرْفُوْعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ (١٤) بِاَيْدِىْ سَفَرَةٍ (١٥) كِرَامٍ بَرَرَةٍ (١٦)

اوولسم لوست:

د عبس سورت له (١٧ــــــ٣٢) آيتونه (له تجويد سره تلاوت)

قُتِلَ الْاِنْسَانُ مَآ اَكْفَرَهٗ (١٧) مِنْ اَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهٗ (١٨)
مِنْ نُّطْفَةٍ خَلَقَهٗ فَقَدَّرَهٗ (١٩) ثُمَّ السَّبِيْلَ يَسَّرَهٗ (٢٠)
ثُمَّ اَمَاتَهٗ فَاَقْبَرَهٗ (٢١) ثُمَّ اِذَا شَآءَ اَنْشَرَهٗ (٢٢) كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَآ
اَمَرَهٗ (٢٣) فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ اِلٰى طَعَامِهٖٓ (٢٤) اَنَّا صَبَبْنَا الْمَآءَ
صَبًّا (٢٥) ثُمَّ شَقَقْنَا الْاَرْضَ شَقًّا (٢٦) فَاَنْبَتْنَا فِيْهَا حَبًّا (٢٧) وَّ
عِنَبًا وَّقَضْبًا (٢٨) وَّزَيْتُوْنًا وَّنَخْلًا (٢٩) وَّحَدَآئِقَ غُلْبًا (٣٠) وَّفَاكِهَةً
وَّاَبًّا (٣١) مَّتَاعًا لَّكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ (٣٢)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

آتلسم لوست:

د عبس سورت له (۳۳____۴۲) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ ﴿٣٣﴾ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾
وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ
يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾
ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤٠﴾
تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ﴿٤٢﴾

د یادولو برخه (۳)

نولسم لوست:

د القارعه، العادیات او الزلزلة د سورتونو له یاده تکرارول.

شلم لوست:

د القدر، التین او الشرح د سورتونو له یاده تکرارول.

یو ویشتم لوست:

د الضحی سورت له (۱____۵)آیتونه (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
وَالضُّحَىٰ ﴿١﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ﴿٣﴾
وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَىٰ ﴿٥﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ویشتم لوست:

د الضحی سورت له (٦ـــــ١١) آیتونه (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ﴿٧﴾
وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ﴿٨﴾ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾
وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

د تلاوت برخه (٣)

درویشتم لوست:

د النازعات سورت له (١ـــــ١۴) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا ﴿٣﴾
فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ
الرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾ تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ﴿٨﴾
أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ﴿٩﴾ يَقُولُونَ أَإِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾
أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا نَّخِرَةً ﴿١١﴾ قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾
فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٣﴾ فَإِذَا هُم بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾

<u>څلرويشتم لوست:</u>

د النازعات سورت له (۱۵ــــ۲۵)آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ﴿١٥﴾ إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾
اذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿١٧﴾ فَقُلْ هَل لَّكَ إِلَىٰ أَن تَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾
وَأَهْدِيَكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ ﴿٢٠﴾ فَكَذَّبَ
وَعَصَىٰ ﴿٢١﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ ﴿٢٢﴾ فَحَشَرَ فَنَادَىٰ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ
الْأَعْلَىٰ ﴿٢٤﴾ فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ ﴿٢٥﴾

<u>پنځه ویشتم لوست:</u>

د النازعات سورت له (۲٦ــــ۳۳) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَىٰ ﴿٢٦﴾ أَأَنتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ
السَّمَاءُ بَنَاهَا ﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوَّاهَا ﴿٢٨﴾ وَأَغْطَشَ
لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا ﴿٢٩﴾ وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ
دَحَاهَا ﴿٣٠﴾ أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا ﴿٣١﴾ وَالْجِبَالَ
أَرْسَاهَا ﴿٣٢﴾ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ﴿٣٣﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم ویشتم لوست:

د النازعات سورت له(۳۴ــــــ۴۱) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

فَاِذَا جَآءَتِ الطَّآمَّةُ الْكُبْرٰى ﴿۳۴﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ
الْاِنْسَانُ مَا سَعٰى ﴿۳۵﴾ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيْمُ لِمَنْ يَّرٰى ﴿۳۶﴾
فَاَمَّا مَنْ طَغٰى ﴿۳۷﴾ وَاٰثَرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿۳۸﴾ فَاِنَّ
الْجَحِيْمَ هِيَ الْمَاْوٰى ﴿۳۹﴾ وَاَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ وَ
نَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰى ﴿۴۰﴾ فَاِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَاْوٰى ﴿۴۱﴾

اووه ویشتم لوست:

د النازعات سورت له (۴۲ــــــ۴۶) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰىهَا ﴿۴۲﴾ فِيْمَ اَنْتَ مِنْ ذِكْرٰىهَا ﴿۴۳﴾
اِلٰى رَبِّكَ مُنْتَهٰىهَا ﴿۴۴﴾ اِنَّمَآ اَنْتَ مُنْذِرُ مَنْ يَّخْشٰىهَا ﴿۴۵﴾ كَاَنَّهُمْ
يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا عَشِيَّةً اَوْ ضُحٰىهَا ﴿۴۶﴾

آته ویشتم لوست:

د النبأ سورت له (۱ـــــــــ۱۰) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ النَّبَإِ الْعَظِيمِ ﴿٢﴾ الَّذِي هُمْ
فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ﴿٣﴾ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ أَلَمْ
نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهَادًا ﴿٦﴾ وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَخَلَقْنَاكُمْ
أَزْوَاجًا ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿٩﴾ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾

نهه ویشتم لوست:

د النبأ سورت له (۱۱ـــــــ۱۶) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾ وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾ وَ
جَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ﴿١٣﴾ وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً
ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَجَنَّاتٍ أَلْفَافًا ﴿١٦﴾

دیرشم لوست:

د النبأ سورت له (۱۷ـــــــــ۲۳) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ﴿١٧﴾ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ
فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ﴿١٩﴾ وَ
سُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ
مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِلطَّاغِينَ مَآبًا ﴿٢٢﴾ لَابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

يودیرشم لوست:

د النبأ سورت له (۲۴ـــــــ۳۰) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾
جَزَاءً وِفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾
وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾
فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

دو دیرشم لوست:

د النبأ سورت له (۳۱ـــــــ۳۷) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣١﴾ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ
أَتْرَابًا ﴿٣٣﴾ وَكَأْسًا دِهَاقًا ﴿٣٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا
وَلَا كِذَّابًا ﴿٣٥﴾ جَزَاءً مِنْ رَبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا ﴿٣٦﴾
رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَٰنِ
لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا

درې دیرشم لوست:

د النبأ سورت له (۳۸ـــــــــ۴۰) آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا ۖ لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ
أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ ۖ فَمَنْ
شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَآبًا ﴿٣٩﴾ إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا
يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي
كُنْتُ تُرَابًا ﴿٤٠﴾

د یادولو برخه (۴)

څلوردېرشم لوست:

د الضحی، الشرح او التین د سورتونو له یاده تکرارول.

پنځه دیرشم لوست:

د القدر، الزلزلة، العادیات او القارعه د سورتونو له یاد ه تکرارول.

شپږ دیرشم لوست:

د التکاثر، العصر، الهمزه او الفیل د سورتونو له یاده تکرارول.

اووه دیرشم لوست:

د قریش، الماعون، الکوثر، الکافرون، النصر، المسد، الاخلاص، الفلق، الناس او الفاتحه د سورتونو له یاده تکرارول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تلاوت برخه (۴)

آته دیرشم لوست:

د البقرې سورت ۲۵۵ د الکرسي آیت (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ اَلْحَيُّ الْقَيُّوْمُ ۚ لَا تَاْخُذُهٗ سِنَةٌ وَّلَا نَوْمٌ ؕ
لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ مَنْ ذَا الَّذِيْ يَشْفَعُ
عِنْدَهٗۤ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ؕ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۚ
وَلَا يُحِيْطُوْنَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهٖۤ اِلَّا بِمَا شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ ۚ وَلَا يَئُوْدُهٗ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ﴿٢٥٥﴾

نهه دیرشم لوست:

د البقرې سورت وروستني آیتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاِنْ تُبْدُوْا مَا فِيْۤ
اَنْفُسِكُمْ اَوْ تُخْفُوْهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللّٰهُ ؕ فَيَغْفِرُ لِمَنْ
يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٢٨٤﴾
اٰمَنَ الرَّسُوْلُ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَّبِّهٖ وَالْمُؤْمِنُوْنَ ؕ
كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ ۫ لَا نُفَرِّقُ
بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهٖ ۫ وَقَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا غُفْرَانَكَ
رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيْرُ ﴿٢٨٥﴾

<u>ځلوېښتم لوست:</u>

د البقرې سورت وروستنی آیت (له تجوید سره تلاوت)

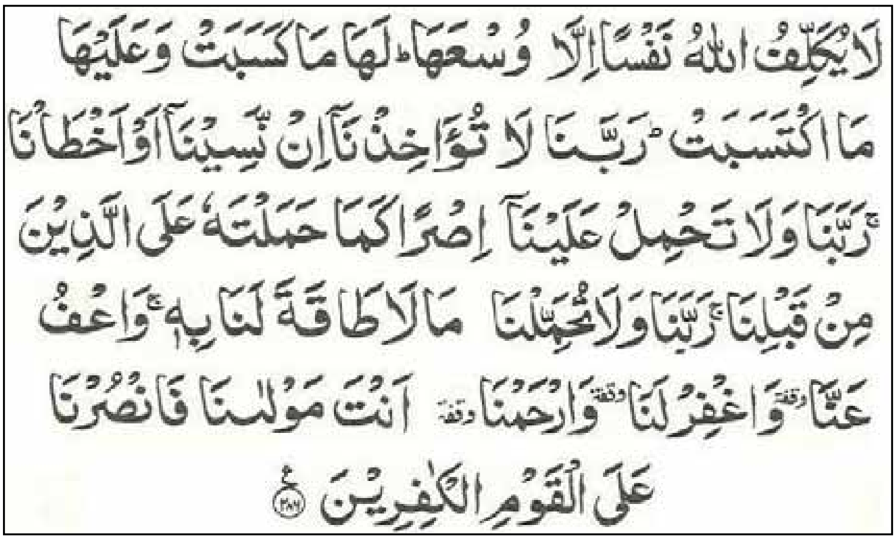
لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا
مَا اكْتَسَبَتْ ۗ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا اِنْ نَّسِيْنَا اَوْ اَخْطَاْنَا ۚ
رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا اِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهٗ عَلَى الَّذِيْنَ
مِنْ قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهٖ ۚ وَاعْفُ
عَنَّا ۗ وَاغْفِرْ لَنَا ۗ وَارْحَمْنَا ۗ اَنْتَ مَوْلٰىنَا فَانْصُرْنَا
عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۲۸۶﴾

<u>یو ځلوېښتم او وروستني لوستونه:</u>

۱– د المطفِّفین له سورت څخه د کتاب تر پایه د مخکینیو لوستونو تکرارول.

۲– د یاد شوو سورتونو (الضحی، الشرح، التین، القدر، الزلزلة، العادیات، القارعه، التکاثر، العصر، الهمزه، الفیل، قریش، الماعون، الکوثر، الکافرون، النصر، المسد، الاخلاص، الفلق، الناس او الفاتحه) اورېدل او تکرارول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی برخه: عقاید

لومړی لوست:

څرنګه کولی شو چې الله ﷻ وپېژنو؟

هدف:

په دې باندې پوهېدل چې په دنيا کې ډېر دلايل او نښانې شته چې د الله تعالی په وجود او يووالی باندې دلالت کوي.

پوښتنې

۱. آيا پوهيږئ چې څرنګه الله تعالی پيژنو؟

محمد علي يو پوه او تکړه زده کوونکی و چې په ابتدايي مکتب کې يې په شپږم ټولګي کې درس وايه. هغه به هميشه د خپلې مور او پلار څخه پوښتنه کوله څرنګه او د کومو لارو څخه کولی شو چې الله تعالی وپيژنو؟

دی ډېرلېوال و چې د الله تعالی د پيژندلو لپاره سمه او صحيحه لار پيدا کړي، تر څو پورې چې الله تعالی ډېر ښه وپيژني. ليکن د ده مور او پلار بې تعليمه او بې سواده وو او نه يې شوای کولای چې ده ته ښه او مناسب ځواب ورکړي چې هغه قانع کړي. يوه ورځ د محمد علي پلار محمد عثمان ته وويل چې ښه ده، دغه سوال د ښوونکي څخه وکړه چې تا ته ښه سم او قانع کوونکی ځواب درکړي. محمد علي په مناسب وخت کې د ديني علومو ښوونکي ته ورغی او د هغه څخه يې وپوښتل: ښوونکي صاحبه! څرنګه کولی شم چې الله تعالی وپيژنم؟ ښوونکی په ځواب کې وويل: د الله تعالی د پيژندنې لپاره ډيرې لارې شته، او د الله تعالی د پيژندنې د ټولو څخه آسانه لاره دا ده چې موږ په خپل ځان او ټولو مخلوقاتو کې فکر او سوچ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړو چې څرنګه ښه دقیق منظم ښکلي رنګارنګ پیدا شوي دي، وروسته د لږ ځنډ فکر او سوچ څخه متوجه کیږو چې دغه ټول دقیق منظم او ښکلي رنګارنګ شیان یوازې یو الله تعالی چې حکیم او توانا ذات دی، پیدا کولی شي. ښوونکی صاحب وویل: آیا پوهیږئ چې زموږ بدن (ځان) د ډېرو وړو او کوچنیو حجرو څخه جوړ شوی دی. چې دغه حجرې غیر د میکرسکوب څخه نه لیدل کیږي. دغه حجرې مختلف او رنګارنګ شکلونه لري او هره یوه ځانګړی او مخصوصه وظیفه او دنده تر سره کوي. د مثال په ډول د ماهیچې حجرات د ټول بدن د غړو د حرکت عامل دی او د لیدلو حجرات ټول نوی پیدا کیدونکي او لیدونکي شیان د اعصابو د لارې څخه مغز ته نقل کوي. د اورېدلو حجرات آوازونه او غږونه د اعصابو د لارې څخه مغز ته نقل کوي او د معدې د هاضمې حجرات خپل خاص کارونه او فعالیت اجرا کوي. دغه ټول حجرات په داسې ډول سره یو د بل سره همکاري او کمک کوي چې ټول د انسان د بدن ((ځان)) په خدمت کې په شریکه سره کار او فعالیت تر سره کوي. د مثال په توګه د هاضمې حجرات یوازې او تنها د خپل ځان لپاره خوراکي مواد نه برابروي، بلکه د بدن ټولو غړو ته غذا او خوراک برابروي. که چیرته د انسان د وجود یوه غړی ((اندام)) ځه صدمه او ضرر پیدا کړی د بدن ټول حجرات یو د بل سره کمک او مرسته کوي. تر څو پورې چې دغه ضرر لیري او جوړ کړي. ښوونکی د محمد علي څخه پوښتنه وکړه چې تاسو د دې عجیبه نظم په کمک او مرسته چې د بدن د حجراتو په مینځ کې وجود لري پوهیږي؟ بیا یې وویل: موږ پوهیږو چې یوازې یو الله تعالی ده چې زموږ د بدن حجرات یې دا رنګ منظم او یو د بل سره مرسته کوونکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پیژندلو سره پیدا کړی دی چې زموږ وظیفه دا ده چې په الله تعالی باندې ایمان ولرو او د ده دستورونو په دنیا او آخرت کې سر لوړي او کامیاب اوسو.

فعالیت (هڅونې):

۱- د ښوونکی صاحب استدلال د الله تعالی په هکله چې خالق او توانا ذات دی په پنځو کرښو کې ولیکي.

۲- د ښوونکی صاحب او یا د جومات د ملا امام په مرسته یو بل مثال د نظم کمک مرسته کول بیان کړي تر څو پورې د الله تعالی په وجود دلالت وکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکي کولی شي چې یو ساده دلیل د پیدا کوونکی او خالق په هکله بیان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم لوست:

د الله ﷻ صفتونه

هدف: د الله تعالی د صفتونو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

۱. د الله تعالی د کومو صفتونو سره آشنايي او بلدتيا لرئ؟

۲. ستاسو په فکر د خدای ﷻ د صفتونو سره آشنايي په ژوند کې څه ډول تاثير او اغيزه لري؟

په تيرو کلونو کې د الله تعالی د یو شمير صفتونو د تقسیم سره پوه او آشنا شوي ياست اوس کولی شئ چې صفات ثبوتي، سلبي او همدارنګه ذاتي صفات او فعلي صفات یو د بل څخه جلا او فرق يې وکړئ. تاسو همدارنګه پوه شوی ياست چې آشنايي او بلدتيا د الله تعالی د صفاتو سره د الله تعالی د پيژندنې په معنی دی نو د همدې کبله د خدای ﷻ د صفاتو پيژندل په موږ لازم او ضروري دی تر هغه ځايه چې الله تعالی کامل مطلق ذات دی او هېڅ ډول نقصان د ده په ذات کې نشته، نو د الله تعالی د مطلق کمالاتو سره آشنا او بلد شو نو کولی شو چې د هغو په لاس ته راوړلو کې کوښښ او زيار وباسو. تر څو پورې د الله تعالی ښه نيک بندګان شو. الله تعالی د ډېرو صفاتو خاوند او څښتن دی. خو په دی درس کې يوازی د خدای دوه صفتونه تر بحث لاندی نيسو، او ګورو چی د دغو دوو صفتونو پيژندنه زموږ په ژوندانه کې څومره مثبت تاثير لري. دغه دوه صفته سمع او بصر يعنې اوريدل او ليدل دي. خدای ﷻ ټول غږو نه او آوازونه اوري غير د دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

 څخه چې زموږ په شان غوږونه ولري او هر څه ګوري اوويني غير د دې څخه چې زموږ په شان سترګې ولري.

خدای ﷻ په هر څه باندی که مخکې وي يا اوس وي يا په راتلونکی وخت کې وي عالم او خبر دی. هېڅ يو داسې شی نشته په دنيا کې چې هغه د الله تعالی د علم د احاطې څخه وتلی وي.

الله ﷻ د آسمان د ستورو او لپارو او نورو سيارا تو په حالاتو او زموږ د ژوند د هرې شيبې په حالاتو او حتی اتم او ډير وړو ذرو باندی چې هغه تر اوسه انسان ندی تشخيص کړی علم او خبرتيا لري او دغه ټول شيان په هره شيبه او لحظه کې ډير په دقيقه توګه سره تر هغه چې موږ يې ګورو او تصور او فکر يې کوو ويني او د هر شی په غږونو چې پوه او خبر دی او د دوی په زړونو کې چې څه تيريږي په هغه عالم دی.

د پورتنی مطالبو څخه څه نتيجه اخلئ؟ شايد چې تاسو ځينې خلک وپيژنئ چې د خلکو په مخ کې هيڅ بد کار نکوي مګر په پټه کې ډير بد او ناوړه کارونه سرته رسوي دوی ولي داسې کوي؟

د دې لپاره دا کار کوي تر څو پورې چې د خلکو په مينځ کې بد او خراب معرفي نشي او د دې لپاره چې خلک دی ښه نيک عمله او ښه سړی وپيژني. نو موږ که ښه پام شو او دقت وکړو پوهيږو چې دغه رنګه خلک پوره او کامله عقيده په سمع او بصر صفتونو د الله تعالی نلري، ځکه په هغه وخت کې ده بايد باور درلودای چې الله تعالی په هر ځای او هر حال کې سړی ته ګوري او په هغه عالم دی. نو کله چې نه غواړو چې نور خلک چې هېڅ کار د هغو د لاسه نه کيږي زموږ په بدو کارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوه شي.نو څنګه کولی شو چې د الله تعالی د لیدنې په برابر کې د بدو او ناوړو کارونو مرتکب شو؟

هڅونې:

۱. د درس خلاصه مطلب په پنځو کرښو کې ولیکئ؟

۲. ستاسو په فکر عقیده لرل په سمیع (اوریدل) او بصیر(لیدل) د الله تعالی څومره تاثیر او اغیز لري زموږ د ژوندانه په کړو وړو کې په لسو کرښو کې یې ولیکئ؟

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکو د الله تعالی د صفاتو مفهوم پیژندلی دی؟

۲. آیا زده کوونکي د الله تعالی د صفاتو د پیژندلو په ګټې پوه شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېيم لوست:

د انبیا(ع) عصمت

هدف: د انبیاء(ع) له عصمت سره آشنايي

پوښتنې:

۱- آیا د عصمت په معنا پوه یاست؟

۲- آیا پوهېږئ چې الهی انبیاء(ع) معصوم دي؟

کله چې تاسې غواړئ یو مهم پیغام یوه ځای ته ورسوئ زیار باسئ چې هغه څوک د قاصد په نامه سره وټاکئ چې لومړی رښتیاویونکی او سم کاروي دوهم دا چې هېرکوونکی نه وي ترڅو وکولي شي ستاسې پیام مقابل لوري ته په سمه توګه ورسوي.

حکیم او دانا خدای جل جلاله دا مسئله په لومړۍ توګه د انبیاء(ع) په رالېږنه کې ترخپلې پاملرنې لاندې ساتلی ده نو د الله تعالی پیغمبران د الله تعالی پیام د هغه بنده ګانو ته پوره رسولی دی.

که چېرې دوی (پیغمبران(ص)) هېره وونکی یا درواغ ویونکی وي هیڅ چا نه شوی کولی د هغوی په خبرو باندې ډاډ اعتماد وکړي که چېرې څوک اعتماد وربانديې وکړي په ګمراهۍ کې به لوېدلی وي، نو د انسان سلیم عقل په دې حکم کوي چې حکیم الله تعالی خپل پیامبران له هر ډول ګناه او اشتباه او هېر ونې څخه معصوم ګرزولي دي.

نو د انبیاء (ع) معصوم والی په دې معنا دی چې دوی (ع) هېڅ کله ګناه نه ده کړې، هېڅ کله دوی له نسیان او هېرونې سره نه مخامخ کېدل، خلکو ته یې فرېب (دوکه) نه ورکوله دوی رښتیاویوونکي درست کار او د خلکو د پوره اعتماد وړ وو له دې کبله د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی ټولې خبرې، عملونه د اعتماد وړ دي، نو کوم پیام چې دوی د الله تعالی له لوري راوړی دی هېڅ شک او شبهه په کې وجود نه لري د دوی وینا ټوله درسته ده.

فعالیت (هڅونې):

۱- دعصمت معنا ولیکئ.

۲- انبیاء(ع) د کوم ډول اشتباهاتو څخه معصوم دي.

ارزونه:

۱- آیا زده کوونکی د عصمت معنا درک کړې ده؟

۲- آیا دوی کولی شي د انبیاء(ع) په عصمت استدلال وکړي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم لوست:

قرانکریم

هدف: د قرانکریم سره آشنایي.

پوښتنې:

۱. آیا تاسې قرانکریم لولئ او تلاوت یې کوئ؟

۲. آیا د قرانکریم ترجمه لولئ؟

الله تعالی د خپلو بندهګانو د لارښوونې او هدایت لپاره خپلو پیغمبرانو(ع) ته د خلکو د لارښوونې لپاره کتابونه نازل کړی دي د مثال په توګه زبور یې په داؤد(ع) تورات یې په موسی(ع) انجیل یې په عیسی (ع) او قرانکریم یې په محمد صلی الله علیه وسلم باندې نازل کړي دي.

قرانکریم د الله تعالی کتاب دی چې زموږ په پیامبر حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه واله وسلم باندې نازل شوی دی.

قرانکریم د ۲۳ کالو په ترځ کې په مختلفو شرایطو کې په نبي اکرم صلی الله علیه واله وسلم نازل شوی دی، موږ په ټولو پیامبرانو او دهغوی په کتابونو باندې ایمان لرو او د هغوی درناوی کوو، ولې کتاب قرانکریم له نورو آسماني کتابو سره توپیرونه لري چې د هغه پېژندنه ډېر ازرښت لري.

- دا چې دا کتاب جاویداني او دایمي دی، د نورو پیامبرانو کتابونه د یوې ټاکلې دورې لپاره وو، د نوي او راتلوونکی شریعت په راتلو سره منسوخ کیدل مثلاً تورات چې د حضرت موسی (ع) شریعت او کتاب دی د انجیل په نزول او د حضرت عیسی(ع) په کتاب او شریعت سره منسوخ شو ولې قرانکریم او د اسلام ښکاره دین د قیامت تر ورځې پورې نه منسوخ کېږي او باقي دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- قرآنکریم تحریف شوی نه دی، نور آسماني کتابونه له یوې مودې څخه وروسته له تحریف سره مخامخ شوي دي ولې قرانکریم وروسته له څلوارلسو پېړیو څخه له تحریف او بدلون څخه پرته باقي پاتې دی.
- قرانکریم د حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و اله وسلم جاویداني (دايمي) معجزه ده د پوهې په لحاظ يې د ېرې لويې پوهنې بشر ته وړاندې کړې دي د فصاحت او بلاغت په لحاظ د بشر له سويې څخه لوړ شاهکار دی چې هيڅ انسان نه شي کولی د هغه په شان يوه څه وليکي يا ووايي.

هڅونې:

۱. د خپلو کتابچو په يوه جدول کې هغه توپيرونه وليکئ چې قرانکريم يې د نورور آسماني کتابونو، سره لري.

۲. د جومات د روحاني په مرسته، د لوست محتوی ته په توجه سره قرانکريم او نور آسماني کتابونه سره مقايسه کړئ هغه امتيازونه چې قرآنکريم د نورو آسماني کتابونو په پرتله لري په ګوته کړئ.

ارزونه:

۱. آيا زده کوونکي د قرآن کريم او نورو ټولو آسماني کتابونو اساسي ځانګړتياوې تشخيص کولای شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم لوست:

معاد یا قیامت (آخرت)

هدف: د معاد (آخرت) یا وروسته له مرګ څخه د بیا ژوندون سره آشنایي.

پوښتنې:

۱. د معاد په هکله څه معلومات لرئ؟

۲. آیا کولی شئ د معاد (آخرت) په هکله استدلال وکړئ؟

تاسې په تېر کال کې د معاد (آخرت) یا وروسته له مرګ څخه د بیا ژوندون په هکله ډېر معلومات او مطلبونه ویلي دي، تاسې په دې پوهېږي چې انسان وروسته له مرګ څخه پوره له مینځ څخه نه ځي، بلکې په یوه ټاکلی وخت کې الله تعالی ټول انسانان بیا ژوندي کوي، او د ټولو خلکو عملونه تر محاسبې لاندې نیسي تر څو ټولو ته پوره ښکاره شي چې چا په دنیا کې ښه کارونه کړي دي او جنت ته ځې او چا بدکارونه تر سره کړي دي او دوزخ ته ځي. همدا راز ویلي مو دي چې د معاد (آخرت) عقیده په ټولو آسماني ادیانو کې د توجه وړ وه، د ټولو آسماني ادیانو پیروان په آخرت باندې اعتقاد لري د اسلام مبین دین چې د آسماني ادیانو اخیرنی او کامل دین دی د معاد (آخرت) په هکله یې زیات تاکید کړی دی او په قرآنکریم کې ډېر زیات آیتونه د آخرت په باره کې اختصاص لري.

ډېره مهمه مسئله داده چې دنیا او آخرت یو له بل سره اړیکې لري. لکه چې په یوه مبارک حدیث کې راغلی دي (هر څه چې انسان په دنیا یې کړي په آخرت کې به هغه ترلاسه کړي).

د معاد (آخرت) په باره کې زیات دلیلونه شته دي او د هغوی ډېر ارزښتمن دلیل د انسان فطرت دی، انسان په خپل باطن کې د جاویدانۍ احساس کوي حتی

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ډله خلک چې په آخرت ایمان هم نه لري او داسې فکر کوي چې آخرت او راتکونکی ژوندون ته اړتیا نشته بیا هم زیار باسي چې نوم او شهرت له خپل ځان څخه پرېږدي تر څو وروسته له مرګ څخه د تحسین او ستاینې مورد وګرزي.

دوهم مهم دلیل یې د الله تعالی حکمت دی. تاسې فکر وکړئ چې نړۍ یې په څومره ښکلي، نظم او دقت سره پیدا کړې ده که داسې فرض شوې وي چې ژر دې دانړۍ له منځ څخه لاړه شي او هېڅ نتیجه دې هم وربانديې مرتبه نه وي آیا په دې صورت کې به ټول کارونه لغو او بې ګټې نه وي؟ نو الله تعالی دا نړۍ د دې لپاره پیدا کړې ده چې انسانان په هغه کې وروزل شي او په آخرت (بل جهان) کې د خپلو عملونو نتیجه ترلاسه کړي.

فعالیت (هڅونې):

۱. ستاسې له نظره ولې په ټولو آسماني ادیانو کې په معاد (آخرت) باندې عقیده موجوده وه؟

۲. آیا تاسې کولئ شئ د آخرت په هکله یو دلیل ووایئ؟

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکي کولای شي د معاد په باره کې استدلال وکړي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم لوست:

د رحمت نبی (رحم لرونکی نبي(ص))

هدف: د اسلام د نبی د شخصیت سره آشنایی.

پوښتنې:

۱. تاسې د حضرت رسول اکرم له شخصیت سره تر کومې اندازې آشنایی لرئ ؟

۲. تاسې پوهیږئ چې رسول اکرم څومره د خپلو اصحابو (یارانو) په منځ کې محبوب وو؟

د لویو انسانانو د ځانګرتیا وو څخه یوه هم داده چې د خپلوپیروانو او طرفدارا نوپه زړو کې نفوذ لری دا ډول افراد تل احساس لرونکی طرفداران، او ډېرکینه لرونکی مخالفان هم لري، حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه واله وسلم چې اشرف کائنات اوسید انبیا(ع) دی داسې لوړ ممتاز(ارزښت ناک) شخصیت یې درلودچې یاران یې په ټول موجودیت سره دهغه دشخصیت مینان وو داپه دی سبب وو چې حضرت رسول صلی الله علیه واله وسلم دډېر و لوړوا خلاقو او پوره ادب څخه برخه لرله، هغه(ص) هیڅ کله خپل کارونه بل چاته نه سپارل کله چې هغه (ص)په مجلس کې کښیناست داسې ځای ځان ته غوره کاوه چې له نورو څخه لوړ او بهتر نه وي نو که چیرې یو نا آشنا سړی مجلس ته راتله او هغه یې په څیره نه وو پیژندلی په دې نه پوهیده چې کوم یو پیامبردی.

ډېره ښه ده چې په دې ځای کې یوه کیسه د حضرت رسول الله د محبوبیت په باره کې ووایو: پیغمبراکرم صلی الله علیه واله وسلم دخپل شریف ژوند په آخرنیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځوکې له خلکو څخه و غوښتل چې په جومات (مسجد) کې را ټول شي تر څو حضرت رسول اکرم له هغوی سره خبرې وکړي.

خلک ډېر په اشتیاق را ټول شول چې د الله تعالی پیغمبر د خپل عمر آخرینو ورځو کې د خلکو سره څه ډول خبرې کوي، جومات د خلکو څخه ډک وو، حضرت محمد صلی الله علیه واله وسلم له دوي سره خبرې کولې، رسول الله خلک دیانت لرنې تقوی ته دعوت کول په اخر کې یې وفرمایل چې زه ناروغ یم ښایې د الله تعالی ملاقات ته لاړشم که چېرې څوک کوم حق په ما باندې لري و دې وایې چې هغه له رحلت څخه مخکې ادا کړم!

ټول پټه خوله پاتې شول ډېر خلک ددې خبرې په او رېدلو سره په ژړاشول! په دې وخت کې یو سړی جګ شواوپه لوړ آوازسره یې وویل: ای رسول الله صلی الله علیه واله وسلم زه یو حق پرتا لرم غواړم چې هغه اداکړې حضرت رسول صلی علیه واله وسلم و فرمایل څه حق، ووایه چې هغه ادا کړم ویې ویل په یوه غزاکې تا غو ښتل چې په خپله متروکه سره خپل اوښ ووهې ولې په اشتباه سره هغه ځما په ګېډه ولګیده زه غواړم دهغې قصاص و اخلم! خلک حیران اونا را حته شول چې دا سړی د حضرت رسول الله څخه څه غو اړی!

ساوی په سینو کې بندې شوې خلک منتظر وو چې څه کېږی! حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم و فرمایل: زه آماده (تیار) یم چې ته له ما څخه قصاص واخلې خلک نورنا را حته شول او په بې صبری سره یې انتظار وېست چې څه کېږی هغه پیغمبر(ص) ته ور نژدې شو خلکو فکر کاوه چې قصاص اخلی ولې هغه د حضرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله صلی الله واله وسلم سینه ښکل کړه او و یې ویل چې مادا هیله درلوده چې د پیغمبرسینه ښکل کړم.

فعالیت (هڅونې):

۱. د لوست خلاصه په لسو سطرو (کرښو) کې ولیکئ.

۲. د لوست کیسه خپلوکورنیوته بیان کړئ.

۳. د دې کیسې په هکله مو خپل نظر په پنځو کرښو کې ولیکئ.

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکي کولای شی د نبي صلی علیه و اله وسلم د شخصیت په هکله توضیحات ورکړي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست:

خپل امامان باید و پېژنو

هدف: دا مامانو له شخصیتونو او ژوند سره آشنایي

پوښتنې:

۱. د لسم امام نوم څه دی؟
۲. آیا د یوولسم امام نو م موزده دي؟
۳. آیا امام زمان پېژنئ؟

ز مور نهم امام حضرت امام محمد تقی علیه السلام دی، پلار یې امام رضا علیه السلام دی د هغه مبارک دکنیې نوم ابو جعفر دی د هغه له ډېرو مشهورو القابو څخه تقي او جواد دی امام جواد علیه السلام د یو سل او پنځه نوی (**۱۹۵**) هجري قمري کال کې د روژې په میاشت په مدینه منوره کې تولد شو او امام محمد تقی د **۲۵** کلنۍ په عمر د **۲۲۰** هجری قمری کال د ذی القعدې په میاشت کې په شهادت ورسید.

امام علی هادی:

زمونږ د لسم امام نوم علي دی. هادي او نقي یې له مشهورو القابو څخه دي پلار یې نهم امام جواد دی او موریې فضیلت لرونکی ښځه حضرت سمانه وه.

دي د ذی الحجې د میاشتې په اتمه په **۲۱۲** هجري قمري کال کې د مدینې منورې له محلاتو څخه د صربا په نوم په یوه محله کې په ژوند ګام کېښود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام هادي هم د خپل پلار په څېر په لږ عمر کې امامت ته ورسېد او د امامت موده يې ۳۳ کاله وه کله چې متوکل د عباسيانو (خليفه) په خلکو کې د امام له محبوبيت څخه ويرېدلو نو امام يې مجبور کړ چې له مدينې منورې څخه سامراء (عباسيانو پلازمينې) ته لاړ شي په هغه ځای کې يې امام خلکو سره د هر ډول تماس او ملاقات څخه منع کړل په پای کې يې په ۲۵۴ کال کې د سامرا په ښار کې امام مسموم او په شهادت ورسېد.

امام حسن عسکري:

امام عسکري د شيعيانو يوولسم امام د امام هادي زوی دی چې د جمعې په ورځ د ۲۳۲ هجری قمری کال دربيع الثاني په اتمه زيږېدلی دی مور يې ډېره پرهېزگاره ښځه وه چې نوم يې حديثه يا سوسن ده، امام څلور کلن وو چې د خپل پلار سره د اجبار له مخې سامرا ته راغئ او په يوه نظامي منطقه کې تر نظارت لاندې ونيول شو او په همدې ځای کې يې خپل ژوند ته ادامه ورکړه. له همدې کبله په عسکري سر ه مشهور شو، د ده د امامت دوره شپږ (۲) کاله وه او د ۲۶۰ قمری کال د ربيع الاول په اتمه نيټه مسموم او شهيد شو. ده په همدې څو کالو کې داسې علمي او اخلاقي شهرت وموند چې له هر ځای څخه يې خلک ليدلوته راتلل، له همدې کبله دی يوه موده د حکومت له خوا زنداني شو. ولې ده په روحاني توان او قوت سره وکولی شو چې ټول بنديان تر خپل تاثير لاندې راولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام زمان مهدي موعود:

دوولسم پیشوا حضرت حجة بن حسن المهدی (ع) دی هغه (ع) د شعبان د میاشتې په ۱۵ - ۲۵۶ هجري قمري کال کې، د سامراء په ښارکې خپلې سترګې د نړۍ (ژوند) په لور خلاصی کړې.

د ده له القابو څخه حضرت (حجت) (قائم) (خلف صالح) (صاحب الزمان) (بقیة الله) او ډېر مشهور لقب يې مهدي دی، پلار يې حضرت امام عسکري او مورېې فضیلت لرونکی ښځه حضرت (نرجس) ده.

حضرت مهدي د ژوند له پیل څخه په پټه (خفا) ژوند کړی دی او د غائب والی دوې (۲) دورې لري، لنډ غیبت (غیبت صغری) اوږد غیبت (کبری غیبت) چې لنډ غیابت يې د پلار له شهادت څخه وروسته تر ۳۲۹ کاله یعنی ۶۹ کاله دوام کړی دی په دې موده کې امام زمان د خپلو نائبانو په وسیله له شیعیانو سره تماس ساتلی دی او اوږدغیابت يې (کبری غیابت) د له ۳۲۹ څخه کله چې اخیرنی خاص نائب يې مړ شو پیل شو او تر هغه پورې چې الله تعالی ده ته د ظهور اذن وکړی ادامه به وکړي کوم وخت چې امام زمان ظهور وکړی نړۍ به د عدالت څخه پوره برخمنه وي او د ستم او ظلم جرړی به پوره له منځ څخه وتلې وي.

فعالیت (هڅونې):

۱ . امام مهدي څوکاله عمر تېر کړی دی؟

۲ . د امام حسن عسکري د امامت دوره څوکاله وه؟

۳ . څه فکر کوئ چې ولې امام زمان علیه السلام غائب دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه برخه: احکام

اتم لوست:

د روژې احکام

موخه: د روژې له احکامو سره آشنايي.

پوښتنې:

١. آيا تاسې روژې نيسئ؟

٢. آيا د روژې د احکامو په برخه کې څه معلومات لرئ؟

روژه له دې څخه عبارت ده چې انسان د الله تعالی د فرمان (حکم) د ترسره کولو په لحاظ د سبا له آذان څخه د ماښام تر اذان پورې له هغه کارونو څخه چې روژه ورباندې باطلېږي ځان وساتئ.

د رمضان په مبارکه مياشت کې روژه نيول واجب دی.

په روژه کې نيت کول شرط دی ولې لازم نه دي چې نيت په ژبه سره وويل شي بلکې که چېرې په زړه کې نيت وکړې (چې د الله تعالی د حکم د پر ځای کولو په خاطر روژه نيسم) روژه يې صحيح ده.

ولې بهتره ده چې انسان هره ورځ د شپې نه مخکې نيت وکړي.

همداراز مستحب ده چې له اذان څخه مخکې انسان يو څه (سحرنی) غذا وخوري تر څو روژه نيولوته پوره آماده واوسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت (هڅوني):

۱. زده کوونکي دې د روژې د کیفیت په هکله د ډلو په ترڅ کې یوله بل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

۱. څوک کولی شي د روژې نیولو کیفیت توضیح ورکړي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست:

د روژې مبطلات (باطل کوونکې)

موخه: د روژې د باطل کوونکو پېژندنه.

پوښتنې:

١. آیا پوهیږئ چې څوشیان روژه باطله کوي؟

د روژې مبطلات هغه شیانو ته وایي چې په قصد سره د هغه تر سره کول روژه باطله کوي او د روژې مبطلات په لاندې ډول دي:

١- خوړل او څښل

٢- جنب کېدل

٣- په خدای تعالی، پیغمبر(ص)، یا له دوولسو امامانو څخه په یوه امام پورې درواغ ویل.

۴- ستوني ته د ډېر درانه غبار (ګرد) رسېدل.

۵- په اوبو کې د ټول سر ډوب کول.

۶- په جنابت، حیض یا نفاس کې د سبا تر اذان پورې پاتې کېدل.

٧- په مایع شیانو سره اماله کول.

٨- قي کول.

که چېرې روژه لرونکی یو د پورتنیو شیانو څخه په سهو سره تر سره کړي روژه یې نه باطلېږي باید خپلې روژې ته ادامه ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعاليت (**هڅونې**):

۱. د روژې مبطلات کوم شيان دي؟

۲. که يو سړی په سهو سره څه وخوري څه حکم لري؟

ارزونه:

څوک کولئ شی د روژې د مبطلاتو نومونه واخلي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسم لوست:

هغه موردونه (ځایونه) چې کولی شو روژه ماته کړو

موخه: د هغه ځایونو پېژندنه چې کولی شو روژه ماته کړو.

پوښتنې:

۱. آیا مسافر هم روژه نیسی؟

۲. آیا داسی حالتونه شته چی روژه دار کولای شی پکی خپله روژه ماته کړی.

روژه نیول د دین له فروعاتو څخه دی هر کال یوه میاشت ټول هغه مسلمانان کوم چې د روژې نیولو د شرطونو لرونکی وي، باید روژه پکی ونیسی چې هغه د رمضان د مبارکې میاشتې روژه ده.

روژه زیاتې معنوي، جسمي او ټولنیزې ګټې لري د رمضان د مبارکې میاشتې روژه نیول په هر بالغ او د شرایطو لرونکی مسلمان باندې واجب دی.

او نه ښایي په دې میاشت کې څه و خورئ البته داسې ځایونه هم شته دي چې کولی شو د رمضان د مبارکې میاشتې روژه ماته کړو په دې لوست کې هغه ځایونه بیان وو او په لاندې ډول دي:

۱. که چېرې سړی ناروغ وې او روژه نیول ورته زیان رسوي نه ښایي چی روژه ونیسي.

۲. که څوک سفر ته ځي او د سفر د تلو او راتلو لاره د اتو (۸) پرسخو په اندازه وی نو باید روژه ماته کړي.

۳. هغه مور چې خپل ماشوم ته شیدې ورکوي، او شیدې ورکول دې ته یا ددې ماشوم ته زیان رسوي نه ښایي روژه ونیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴. هغه انسان چې ډېر زوړ شوی وي او روژه نیول ورته ګران وي کولی شي خپله روژه ماته کړي.

پرته له اخیرني مورد څخه په دریو نورو مورد وکې باید وروسته د روژې قضایي په ځای کړي یعنې کوم وخت یې چې عذر رفع شي باید روژه ونیسي.

فعالیت (هڅوني):

زده کوونکي دې د دریو ډلو په ترخ کې د روژې د شرعي عذرونو په هکله خبرې وکړي.

ارزونه:

آیا ویلی شئ چې مسافر په کوم صورت کې خپله روژه ماتولي شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوولسم لوست:

د روژې قضايي

هدف: د روژې د قضايي د كيفيت پيژندنه.

پوښتنې:

۱. ايا د روژې له قضايي سره آشنايي لري؟

۲. آيا تاسې تر اوسه پوره روژه قضا كړې ده؟

هر مسلمان چې د شرعي عذر له كبله د رمضان د مباركې مياشتې روژه و نه شي نيولی نو بايد قضايي په نورو ورځو كې ونيسي دا مستحب ده چې د قضايي روژې په نيولو كې عجله (چټكتيا) وشي ترڅو د نوی كال د رمضان د رسېد لو مخكې يې خپله قضايي روژه نيولې وي. كه چېرې د قضايي په نيولو كې څه كوتاهي يا ځنډ شوې وي، يادكوم عذر په لحاظ يې ونه شی كولی قضايي روژه ونيسي بايد وروسته له رمضان څخه دهغه قضايي په ځای كړی او د هرې ورځې روژې څخه لس (۱۰) خورده طعام (خواړه) فقيرته وركړی كه چېرې د څو مياشتو قضايي د چاپه غاړه وی بايد د ټولو قضايي ونيسي، د قضايي په نيولو كې بايد د لومړي رمضان څخه پيل وكړي.

كه څوک پرته له شرعی عذر څخه (په قصد سره) د رمضان د مياشتې روژه ماته كړي بايد هم قضايي اداء كړي او هم كفاره وركړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هري ورځې کفاره يو له دريو شيانو څخه ده:

۱. شپېته ورځې روژه نيول.

۲. شپېتو مسکينانو ته طعام ورکول.

۳. يو مريي (غلام) آزاد ول.

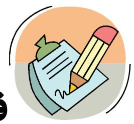

فعاليت (هڅوني):

۱. زده کوونکي په دو کسيزو ډلوکې د هغه ځای په هکله چې يوازې قضايي پرې واجبېږي او هغه ځايونو کې چې قضايي او کفاره پرې لازمېږي يو د بل څخه پوښتني وکړي.

ارزونه:

په کومو ځايونو کې قضايي او کفاره واجبېږی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسم لوست:

د فطر زکات (صدقه)

هدف: د فطر د صدقې سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. آيا دفطر صدقه پېژنئ؟

۲. آيا دفطر صدقه ورکوئ؟

د اسلام مبين دين د ټولنيز عدالت دين دی، تل زيار باسي چې مسلمان يو له بل سره مرسته وکړی. زموږ دين کې عبادت او د دنيا کارونه يو له بل سره اړيکې لري د روژې په مبارکه مياشت کې مسلمانان يوه مياشت روژه نيسي. فقراء او بېاايان دواړو د لوږې او تندې احساس تجربه کوي.

الله تعالی حکم کړی دی چې د مياشتې په پای کې دې هغه مسلمانان چې د ژوند ښه يې ښه وي او د يوه کال د مصرف کولو مالي توان لري يوه اندازه اوربشې غنم، خرما، مميز يا د هغوی قيمت فقيرانو ته ورکړي.

په علمي رسالو (کتابو) کې يې د فطر د صدقې اندازه داسې ټاکلې ده:

هغه څوک چې د اختر په شپه عاقل او بالغ وي فقير او د چا غلام نه وی بايد په خپله دی او هغه څوک چې دی اعاشه کوي، د هر تن په برابری کې يوه پيمانه تقريباً درې کېلو غنم يا اوربشې، خرما، مميز، يا وريجې يا ذرت (جواري) يا د دغو مثل مستحق ته ورکړي که چېرې د دغو شيانو قيمت هم ورکړی روا دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالیت (هڅونې)

۱- د فطر صدقه چې یو ډول عبادت دی په څه ډول ټولنیز اړخ پیدا کوی؟

۲- که ستاسې په کور کې اوه (۷) تنه وي څو کېلو باید د فطر صدقه ورکړئ؟

ارزونه:

آیا زده کوونکو د فطر د صدقې اندازه او ارزښت پېژندلی دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتکاف

هدف: د اعتکاف له مفهوم او عمل سره آشنایي

پوښتنې:

۱- آیا تاسې د اعتکاف په معنا پوه یاست؟

۲- آیا تاسې اعتکاف کړی دی.

په تېروادیانو کې داسې معموله وه چې یوې ډلې چې غوښتل به یې چې الله تعالی ښه وپېژني یا په راحت سره د الله تعالی عبادت وکړي، د عبادت لپاره به یوه ځای یا غار ته تلل، په تفکر او عبادت به یې پیل کاوه، دا کار به د دې سبب وګرزېد چې دوی ټولنیز ژوند پوره پرېږدي او په انزوا (تنهایي) سره ژوند وکړي.

کله چې د اسلام مبین دین د انزوا (ګوښه ناستي)، او ټولنیز ژوند پرېښودل پوره منع کړي دي لکه چې حضرت محمد رسول الله(ص) فرمایلی دی (زما دین د رهبانیت دین نه دی نو) کله چې انسان د خپل ځان او خپل خدای تعالی په هکله تفکر کولو لپاره آرامتیا ته اړتیا لري نو د اسلام مبین دین د رهبانیت په ځای اعتکاف مشروع او پیشنهاد کړی دی.

اعتکاف یو ډول عبادت دی چې یو مسلمان څو ورځې جامع جومات ته ځي او د ژوند له آشوب او غوغا څخه فاصله نیسي او د الله تعالی په عبادت او خلقت کې تفکر کوي. اعتکاف یو عبادت دی چې باید په خپله زده کوونکي علمي کتابونو ته مراجعه وکړي او له هغوی څخه زیات معلومات ترلاسه کړي.

فعالیت (**هڅونې**):

۱- د اسلام مبین دین کوم شی یی د گوشه گیری په ځای مشروع کړی دی؟

۲- آیا ستاسې له نظره اعتکاف او رهبانیت یو له بل سره څه توپیر لري؟

ارزونه:

آیا زده کوونکو د اعتکاف مفهوم او هدف پیژندلی دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

زکات

هدفونه:

۱- د زکات له احکامو سره آشنايي.

۲- د هغو شيانو پېژندنه چې زکات ورباندې تعلق نيسي.

پوښتنې:

۱- آيا د زکات په معنا پوه ياست؟

۲- آيا پوهېږی چې زکات په کومو شيانو پورې تعلق نيسي؟

الله تعالی د فقيرانو او محتاجانو د ژوند د تامين په لحاظ پر بډايانو او ثروت لرونکو باندې زکات واجب کړی دی. زکات په دی معنا سره دی چې هغه کسان چې الله تعالی مال او ثروت ورته ورکړی دی، په کال کې يوه ټاکلې شوې اندازه له خپل مال څخه فقيرانو او محتاجانو ته ورکړي.

الله تعالی په قران عظيم کې په زکات زيات تاکيد کړی دی او په ډېرو ځايو کې يې د لمانځه سره يو ځای ياد کړی دي چې له دې خبرې څخه د زکات ارزښت او اهميت ښکاري.

زکات په کومو کسانو واجب دی؟

زکات په هغو کسانو واجب دی چې لاندې شرايطو لرونکی وي:

۱- بالغ وي ۲- عاقل وي ۳- په مال کې د تصرف کولو توان ولري.

زکات په کومو شيانو پورې تعلق نيسي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم دا مستحب ده چې له ټولو زراعتي محصولاتو څخه چې په کیلو او وزن سره یې پلورنه او پیرودنه کېږي، همداراز د تجارت له عوایدو څخه زکات ورکړو ولې په لاندې مالوکې زکات واجب دی:

۱- اوښان، غوایان او پسونه

۲- غنم، اوربشی، خرما او ممیز

۳- سره زر او سپین زر

په کوم وخت کې په مالو زکات واجب کېږي؟

زکات هغه وخت واجب کېږي چې یاد شوي مالونه د نصاب حد ته ورسېږي یعنې یوې ټاکل شوې اندازې ته ورسېږي د مثال په توګه هغه څوک چې یو (۱) یا دوه (۲) اوښان لري په هغه باندې زکات نه دی واجب. ولې کله چې پنځه اوښان ولري باید یو پسه زکات ورکړي. د زکات نصابونه په فقهي کتابو کې بیان شوي دي. تاسې کولی شی هغو ته مراجعه وکړی او خپل معلومات ورڅخه ترلاسه کړئ.

فعالیت (هڅوني):

۱- په کومو کسانو زکات واجب دی؟

۲- زکات په کومو مالو پورې تعلق نیسي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زکات د مصرف ځایونه

هدفونه: د زکات د مصرف له ځایو سره آشنایي

پوښتنې:

۱- آیا پوهېږئ چې زکات کومو کسانو ته ورکول کېږي؟

الله تعالی زکات د محتاجانو د حاجت د رفع کولو لپاره واجب کړی دی، بنا پر دې ډېره مهمه ده چې پوه شو چې زکات په کوم ځای کې مصرف کړو الله تعالی په قران کریم کې د زکات د مصرف کولو ځایونه ټاکلی دي:

۱- فقیران (فقراء): هغه کسان چې د یوه کال لپاره د خپلې کورنۍ مالی مدرک ونه لري.

۲- مساکین: یعنی هغه کسان چی هیڅ مال ونه لری.

۳- د زکات عاملین: هغه کسان چې د زکات، را ټولونې، حساب، ساتنې، کار په غاړه لري.

۴- هغه کافرانو ته چې کولی شو د زکات په ورکولو سره د هغوی زړونه اسلام ته مایل کړو یا هغه مسلمانان چې د عقیدې په لحاظ ضعیف وي او د زکات په ورکولو سره کېدی شي هغوی په خپله اسلامي عقیده پاتې شي.

۵- مریي (غلام): هغه غلام چې د خپل مالک سره یې تعهد کړی وي چې یوه اندازه مال به ورکوی او هغه به آزاد وي.

۶- هغه قرضداران چې نه شي کولی خپل قرض اداء کړي.

۷- خیریه کارونه پرې کول لکه پل، جومات، ښوونځي پرې جوړول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸- ابن سبيل: يعني هغه کسان چې د خدای تعالی په لاره مسافرت کوي او په سفر کې خپلې پيسې خلاصې کړې وي، ځوک پور هم نه ورکوي.

فعاليت (هڅونې):

۱- د زکات د مصرف کولو په ځايو باندې بحث وکړی.

۲- آيا ستاسې په همسايه ګانو کې څوک شته دي چې زکات ورکول ورته روا وي؟

ارزونه:

۱. آيا زده کونکي کولای شی د زکات د مصرف ځايونه بيان کړي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خمس

هدف: د خمس د مفهوم او احکامو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

۱- ایا خمس پیژنې؟

۲- آیا پوهیږئ چې خمس په کومو شیانو کې واجبیږي؟

په تیرو درسونو کې مو ویلي وو چې خدای ﷻ د فقر، غریبی، بیچارګی او محتاجو کسانو د لګښتونو د تامین لپاره زکات ورکول په هغو کسانو چې مالي وضعه یې ښه وي واجب ګرځولی دی.

الله ﷻ د زکات د مصرف کولو اجازه ساداتو او د پیغمبر (ص) اولادې ته نه دی ورکړی او د د فقیرو ساداتو او ځه نورو عمومي مصارفو لپاره خمس واجب کړی دی.

خمس په اوو شیانو کې واجبیږي.

۱. د کسب او کار په منفعت او هغه ګټه کوم چې د تجار صناعت او نورو لارو څخه لاسته راځی باید د دغو یوه پنځمه برخه ورکړي.

۲. معدن: که چیرته کوم کس معدن پیدا کړ او هغه یې رااویسته نو باید د دغه یو د دریمې برخې خمس ورکړي.

۳. خزانه: که کوم کس خزانه پیدا کړه باید د هغه خمس ورکړي.

۴. د حلال مال ګډول د حرام سره: که چیرته حلال مال د حرام مال سره په کومه وجه ګډ شي او انسان ونشي کولی چې هغه جلا کړي باید د دغه څخه خمس ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵. هغه قیمتي کاڼي، لعل جواهر چې د لامبو وهلو په واسطه د بحر څخه راوځي باید خمس ورکړي.

۶. غنیمت په جنګ کې: که چیرته د کفارو سره په جنګ کې غنیمت لاسته راشي باید د هغه خمس ورکړ شي.

۷. په هغه ځمکه کې چې کافر ذمي یا د مسلمان څخه ئي اخلي هغه کافر ذمي چې په اسلام حکومت کې ژوند کوي او باید خمس ورکړي.

خمس نور ډېر احکام لري چې د ضرورت په وخت کې باید عملیه رسایلو ته مراجعه وشي.

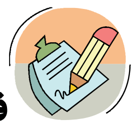

فعالیت (هڅونې):

۱- زده کوونکي دې په څو نفري ګروپونو کې درس ووايي او خپلو منځو کې دې بحث وکړي.

۲- هغه اووه شیان چې خمس په کې واجبېږي خپلو کتابچو کې ولیکئ.

ارزونه:

۱- آیا زده کوونکي کولی شي چې د خمس او زکات په مینځ کې فرق وکړي؟

۲- آیا هغوی کولی شي چې هغه ځایونه چې خمس په واجبېږي بیان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولسم لوست

حــج

هدف: د حج د مسایلو سره آشنایي.

پوښتنې:

۱- آیا د حج سره آشنایي لرئ؟

۲- ستاسې له نظره حج څه ګټې لري؟

موږ مسلمانان هر چېرته چې یو، په لمونځونو کې خپل مخونه د کعبې شریفې لورته اړوو. کعبه تر ټولو پخوانۍ خونه ده، او په مکه مکرمه کې ده چې الله تعالی هغه د مسلمانانو قبله ګرزولې ده، سربېره پر دې، الله تعالی حکم کړی دی چې د ټولې نړۍ یوه ډله مسلمانان دې را ټول شي او د حج عبادتي، عمل دی اداء کړي. حج یې په هغو مسلمانانو چې جسمي او مالي توانایي لري واجب کړی دی. البته هغه هم په عمر کې یو ځل واجب دی. او له یو ځل څخه زیات واجب نه دی ولې ډېر ثواب لري.

د حج کولو عملونه تر یوې اندازې پورې ګران دی ولې ښه ده چې په اجمالي توګه د هغه له ځینو مراسمو سره آشنا شو، نو په مختصره ډول توضیح ورکوو.

حج پر دریو ډولو ویشل کیږي:

۱- حج تمتع، د هغو کسانو لپاره چې استوګن ځای یې د مکې سره ۹۰ کیلو متر واټن ولري.

۲- حج افراد

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- حج قِران: هغه کسان چې په مکه او د هغې په شاوخوا کې ژوند کوي کولای شي حج افراد او یا حج قِران سرته ورسوي.

فعالیت (هڅونې):

۱- د لوست خلاصه په لسو (۱۰) کرښو کې ولیکئ.

۲- د حج معنوي او ټولنیزې ګټې ولیکئ.

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکي کولای شي د حج د مراسمو اهمیت بیان کړي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتلسم لوست:

د حضرت رسول الله(ص) او امامانو د قبر زیارت کول

هدف: د رسول الله (ص) د مرقد او امامانو د مرقدو د زیارت سره آشنایي.

پوښتنې:

۱- آیا تاسې د رسول الله مرقد او د ځینو امامانو د مرقدونو زیارت ته تللی یاست؟

۲- ستاسې په نظر دا زیارت څه ګټې لري؟

په دی پوهېږو چې حضرت محمد صلی الله علیه واله وسلم د انبیاء وو (ع) وروستنی نبی دی د آنحضرت او د هغه له اولادې او صحابو (یارانو) سره مینه لرل د هر مومن خصلت دی او د آنحضرت (ص) او یوې ډلې مطهرې او لادې او ځینو اصحابو مرقدونه په مدینه منوره کې دي (رضي الله تعالی عنهم) په دی اساس حجاج د ایمان او محبت په غوښتنه د حج د اداء کولو څخه وروسته مدینې منورې ته ځي، سر بېره په دې چې هلته د حضرت رسول الله(ص) پاکې کورنۍ او اصحابو د مرقدونو په زیارت سره دینې تنده ماتوي.

په دې اساس مدینې منورې ته تلل د حج له مناسکو څخه نه دې بلکې د مسلمانانو د اعتقاد او محبت غوښتنه ده کله چې د قبرو زیارت کول د اسلام په مبین دین کې جائز دی، نو د حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم د مرقد زیارت له لوی ثواب څخه خالي نه دی.

او دا هل بیت او اصحابو (رضی الله تعالی عنهم زیارت هم چې په ولایت او کرامت کې یې اختلاف او شک نشته د الله تعالی په وړاندې د اجر او ثواب څخه خالي نه دي.

فعالیت (هڅونې):

۱- درس په چوپتیا سره مطالعه کړئ.

۲- د درس د محتوی په هکله یو له بل څخه پوښتنې وکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه برخه: اخلاق او اداب

نولسم لوست:

د ټولنې د افرادو حقوق

هدفونه:

۱. د اسلام د پیغمبر د اخلاقو سره آشنایي.

۲. د همکارۍ او یو له بل سره د مرستې ارزښت.

پوښتنې:

۱. آیا د حضرت رسول الله صلی الله علیه و اله وسلم له اخلاقو سره آشنایي لرئ؟

۲. آیا کولی شی د حضرت رسول الله (ص) د نیکو اخلاقو څخه څونکتې بیان کړئ؟

انسان اجتماعي موجود دي یعنی تل یو له بل سره ژوند کوي، نه شي کولی لکه ځینې حیوانات په یوازېتوب سره ژوند وکړي، ټولنیز ژوندون پرته له قانون، حقوقو، او تکلیفو څخه امکان نه لري. د اسلام په ښکاره دین کې هم حقوق په نظر کې نیول شوي دي چې د ټولنې افراد باید د هغوی مراعات وکړي. دا ډول حقوقو ته حق الناس ویل شوي دي. د خلکو د حقوقو اداء کول د اسلام د رهبرانو په خبرو کې په ډېرو لوړو تعبیرو سره د تاکید مورد ګرزیدلی دي چې د هغوی له جملې څخه:

۱. د اسلام ډېر محترم پیغمبر(ص) فرمایلی دی (من حبس عن اخیه المسلم شیئا من حقه حرم الله علیه برکة الرزق الاان یتوب) یعني هر څوک چې د مسلمان ورور له حقوقو څخه کوم شی منع کړی الله تعالی په هغه باندې د رزق برکت حرام ګرزوي مګر دا چې توبه وباسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. اما جعفر صادق فرمايلي دي (ماعبد الله بشئ افضل من اداء حق المومن) يعني الله تعالی په کوم شی پرته له دې چې د مومن حق اداء کړي په ښه توګه يې عبادت نه دی شوی يعنې ډېر ښه عبادت د مومن د حق اداء کول دي. دا بديهي خبره ده چې د نورو حقوق په خاصو ځايونو يا ځانګړيو افرادو پورې منحصرنه ده بلکې په عامه توګه هر شخص ته شامل دی، لوی وي که وړوکی بيګانه (پردی) که خپل آشنا مسلمان وي که غير مسلمان، ښځه وی که نارينه.

آن تر دې چې د اسلام په سپېڅلي دين کې حيوانات (ژوی) هم حق لرې چې رعايت کول يې پر مسلمان لازم دی.

له بلې خوا هره ډله په هغه تناسب سره چې د انسان سره تعلق لري د خپلو ښکليو حقوقو څخه برخه لرونکی کېږي چې ممکنه ده د نورو له حقوقو څخه توپېر ولري د مثال په توګه اولاد او والدين هر يو ټاکلی حقوق په غاړه لري، ورور او خور بېل بېل حقوق د والدينو په پرتله په انسان لري همداراز مومنان هم يو په بل باندې حقوق لري چې نور (غير مسلمان) ور څخه بې برخې دي.

کوم حقوق؟

ډېر حقوق وجود لري چې د ټولنې افراد بايد هغه په خپل منځو کې مراعات کړی چې په يوه مهمه برخه يې دلته مرور کوو:

۱. يو او بل ته سلام اچونه (وېينه).

۲. يو او بل ته بايد آزار ورنکړو.

۳. په وعدو باندې بايد وفا وکړو.

۴. رښتيا ويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵. د چا په مال باندې باید تېری ونه کړو.

۶. هغه کار چې نورو ته ور باندې آزار رسيږي باید ویې نه کړو.

۷. د چا غیبت ونه کړو.

۸. په چا پسې تهمت ونه وو ایو.

فعالیت (هڅونې):

۱. د کلي د روحاني په مرسته پنځه نور حقونه په خپلو کتابچو کې ولیکئ او په ټولګي کې يې بیان کړئ.

۲. يو له دوو مبارکو حدیثونو څخه چې د درس (په متن) کې مو لوستلي دي له یاده (حفظ) کړئ.

ارزونه:

۱. آیا زده کوونکي د نورو د حقوقو مفهوم زده کړی دی؟

۲. آیا زده کوونکي کولی شي ځینې نور حقوق په یادشویو حقوقو باندې زیات کړي چې په درس کې يې ویلي دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرستـــه او همـکاري

هدفونه:

۱. د مرستې او همکارۍ له مفهوم سره د زده کوونکو آشنايي.

۲. په زده کوونکو کې د مرستې او همکارۍ احساس پياوړی کول.

پوښتنې:

۱. آيا د مرستې او همکارۍ معنا مو زده ده؟

۲. ستاسې له نظره مرسته او همکارۍ په ژوند کې څه ارزښت لري؟

انسان نه شي کولی ټول کارونه په خپله تر سره کړي، ځينې داسې کارونه دي چې پرته له دوو (۲) يا زياتو تنو څخه نه تر سره کېږي، ځينې داسې کارونه هم شته چې په يوازيتوب هم تر سره کېدی شي ولې په څو تنو سره ښه او په آسانۍ سره تر سره کېږي.

همدا سبب دی چې د اسلام مبين دين موږ تعاون (مرستې) او همکارۍ ته بللي يو الله تعالی په قرآن عظيم کې فرمايلي دي (په ښو او نيکو کارو کې يو له بل سره مرسته وکړی او په ګناه او دښمنۍ کې مرسته مه کوئ).

يوه ورځ حضرت رسول لله صلی الله عليه واله وسلم او وفا لرونکی ياران يې په سفر تللی وو، د يوی مسافې له وهلو څخه وروسته د اوبو يوه ځای ته ورسيدل ټولـو داسې نيت وکړ چې دلته خپلې ستومانی ليرې کولو او د غذا د خوړلو لپاره بـه تم کېږو او ويې غوښتل چې يو پسه حلال او کباب يې کړي.

نو دغذا د برابرولولپاره هر چا يو کار په غاړه واخيست.

- يوه وويل زه پسه حلا لوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- بل وويل زه به يې له پوستکی څخه و باسم.
- بل وويل زه يې کباب کوم.
- پيغمبر اکرم(ص) وويل زه به لرګي (خس) را ټول کړم.

د آنحضرت يارانو وويل: (ای رسول الله (ص)! تاسې زحمت مه باسئ او آسوده کېنئ، موږ ټول شيان تيارو، هيڅ اړتيا نشته چې تاسې کوم کارتر سره کړئ! رسول الله (صلی الله عليه واله وسلم) وويل: زه پوهېږم چې تاسې ټول کارونه ترسره کوی ولې الله تعالی هغه بنده چې ځان د نورو په مينځ کې جدا (او ممتاز ګڼې او کار نه کوي، دوست نه ګڼې وروسته حضرت رسول الله (صلی عليه و آله و سلم) دښتې ته لاړ يوه برخه لرګي(خس) يې را ټول کړل او رايې وړل.

فعاليت (هڅوني):

۱. آيا تاسې فکر کړی دی که چېرې په ټولنه کې مرسته موجود نه وای څه کېدل؟
۲. څه ډول همکاری ستاسې په منطقه کې وجود لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ویشتم لوست:

په اسلام کې برابري (مساوات)

هدف:

د مساوات له اصل سره آشنايي

پوښتنې:

۱. ستاسې له نظره د يوې ټولنې افراد د قانون په وړاندې برابر دي که نه؟

۲. د اسلام د مکتب له نظره په دې باره کې څه پوهيږئ؟

د تاريخ په اوږدو کې داسې افراد او ډلې موجودې وې چې خپل ځانونه له نورو څخه وړاندې او بهتره ګڼل يوې ډلې د خپلې برترئ نسبت نژاد ، قام، او کورنۍ ته کاوه. بلې ډلې د خپلې برترۍ عامل مقام، ټولنيز موقف، او خپله کورنۍ بلله، بلې ډلې مال او ثروت د خپلې برترې سرمايه بلله، دا فکر د دې سبب کيده چې دوی خپلو ځانو ته ډېر امتيازات قايل شي او نور له خپلو منل شويو حقوقو څخه بې برخې کړي. ټول هغه ظلم او ستم چې په انساني تاريخ کې وجود لري د تبعيض د روحيې په اساس ولاړ دي. هغه ظلمونه چې د يوې ډلی خود خواه خلکو له خوا په نورو تحميل کېږي ډېر زيات دی آن تر دې پورې چې د هغوی بيا نول مشکل کار دی ځکه داسې هم پيښه شوې ده چې يوې ډلې انسانانو نور خپلو عبادتوته را بللی دی، الله تعالی عادل دی، هر ډول ظلم او ستم يې منع کړی دی، لاندې مبارکو آيتوته پاملرنه وکړئ (والله لايحب الظالمين) يعنی الله تعالی ظالمان دوست نه ګڼی د ال عمران سوره **۵۷** آيت (ان الله يحب المقسطين) يعنی الله تعالی عدالت کوونکی دوست ګڼي دمايده سوره **۴۲**. د اسلام ګران رسول (ص) تل په خپلو وېناوو (قول) او عمل سره اسلامي عدالت مسلمانانو ته ورښودلی ده يوه ورځ يې خلک مخاطب کړل او ويې ويل: (ای خلکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاسې خدای یو دی، پلار ستاسی یو دی (آدم ع) پوه شي چې عربي د عجمي په پرتله، عجمي د عربي په پرتله، تور پوستی دسور پوستی او سور پوستکی د تور پوستی په پرتله برتری نه لري، مګر په تقوی سره. د حضرت رسول الله دا حدیث د قرآنکریم دې آیت ته اشاره ده چې فرمایلي دی (ان اکر مکم عند الله اتقکم) یعنی د الله تعالی په وړاندې هغه د عزت او بزرګواری لایق دی چې تقوی ولري.

فعالیت (هڅونې):

د لوست خلاصه په لسو کرښو کې ولیکئ او په ټولګی کې یې ووایې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ويشتم لوست:

امانتداري (امانت ساتنه)

هدف:

د امانتدارۍ له اهميت سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. اما نتداري څه ارزښت لري؟

۲. که چېرې خلک يوه اونۍ په امانتو کې خيانت وکړي څه به وشي؟

يو له ډېرو منل شويو او ښو خصلتو څخه امانتداري ده.

په ټولو اديانو په ځانګړې توګه د اسلام په سپېڅلي دين کې په امانتدارۍ زياته توصيه شوې ده دقرآنکريم په يوه مبارک آيت کې راغلي دي (ان الله يامرکم ان تودوا الامانات الى اهلها) د نساء سوره **۵۸** آيت.

يعنى الله تعالى تاسې ته امر کوي چې امانتونه د هغوى اهل ته وسپارئ، حضرت على کرم الله وجهه فرمايلى دى چې حضرت رسول الله (ص) څو لحظې مخکې له رحلت څخه درې ځله ما ته وفرمايل: اى على امانت يې څښتن ته وسپاره! په قرآنکريم او نبوي احاديثو کې د امانت په اداء کولو باندې زيات تاکيد شوى دي چې دا ټول په دې دلالت کوي چې امانتداري د اسلام په مبين دين کې زيات ارزښت لري حضرت رسول الله (ص) مخکې له بعثت څخه د امين لقب درلود او په (محمد امين) سره مشهور وو خلکو قېمت لرونکي شيان ده ته ايښودل، د هجرت په شپه (ليلة المبيت) چې رسول الله (ص) له مکې مکرمې څخه په پټه سره مدينى منورې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلل د خلکو امانتونه چې زیات یې د کفارو د ام ایمن سره کېښودل او حضرت علي ته یې و فرمایل چې په یوه مناسب وخت کې هغه د هغوی څښتنانو ته وسپاري.

باید یاده کړو چې امانت کله د یوه شخص مال وي د مثال په توګه ستا همصنفي خپله کتابچه له ستاسې سره د امانت په توګه ږدي نو ته وظیفه لرې چې کله هغه در څخه وغواړي ورته ویې وسپارې، که چېرې خدای د نه کوی – هغه خیانت کړې وریې نه کړې په هغه دې ظلم کړی دی، د هغه قرضدار (مدیون) یې، کله امانت د ډېرو خلکو او عام مال وي د مثال په ډول مکتب چې تاسې درس په کې وایې د افغانستان د ټول ملت مال دی، نو زده کوونکي او ښوونکي ټول د نده لري چې د هغه په ساتنه کې زیار وباسي که چېرې څوک د هغه په ساتنه کې زیار نه باسي د ټول ملت په وړاندې مسؤول دی.

فعالیت (هڅونې):

۱. آیت کریمه د معنا سره له یاده (حفظ) کړئ.

۲. لږ تر لږه د امانتدارۍ څلور ګټې ووایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروېشتم لوست:

نظافت (پاکوالی)

هدف: د پاکوالی له ارزښت سره آشنايي.

پوښتنې:

۱. ستاسې له نظره نظافت څه ګټې لري؟
۲. تاسی خپل پاکوالی ته څو مره ارزښت ورکوی؟

انسان په طبيعي ډول سره پاکوالی ښه ګڼې او له ناولتيا څخه کرکه کوي، پاکوالی زياتې ګټې لري، د انسان د روغتيا سبب کېږي، د الله تعالی د رضايت سبب کېږي، او خلک هم خوشحاله کوي.

اسلام د پاکي او پاکيزه ګي دين دی حضرت رسول الله صلی عليه و اله وسلم فرمايلی دی (النظافة من الايمان) يعنی پاکوالی د ايمان جزء دي کله چې د اسلام د مبين دين احکامو ته په ځير سره نظر کوو، دې ته مو نظر را ګرزی چې الله تعالی غواړي بنده ګان يې پاک او سپېڅلي انسانان وي، ناولي او نا منظم انسانان د الله تعالی ښه بنده ګان نه شو فرض کولی لکه چې د عبادت اداء کول اودس کولو او غسل ته اړتيا لري نو بايد په درست ډول سره په ځانګړيو ځايونو کې يې ترسره کړو. پاکوالی کله فردي وي او په شخص پورې اړه نيسي مثلاً مسواک وهل د دې سبب کېږي چې د انسان غاښونه پاک او سالم پاتې شي. که څه هم مسواک وهل په ټولنيزو اړيکو باندې تاثير اچوي، ځکه غاښونه ښکلی او د خولې بوی ليري کوي او خلک د هغه له خبرو څخه په تنګ نه راځي ولې سلامتي يې زياتره په خپله شخص ته رسيږي کله نظافت په ټولنه پورې اړيکی هم پيدا کوي مثلا کله چې موږ په ښار کې ژوند کوو، بايد کثافتونه په هغه ټاکل شويو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کثافت‌دانیو کې واچوو چې د همدې مرام لپاره ښاروالیو ټاکلي دي په کوڅه یا د ګاونډي د دروازې او نورو په وړاندې یې خالي نه کړو ځکه که چېرې په داسې ځایو کې یې خالي کړو د خلکو د ناروغتیا سبب کېږي، نو جوته ده چې د نورو په حقوقو مو تجاوز کړی دی او ناروغ کړي مو دي.

نو باید زیار و باسو چې هم په فردي او هم عمومي امورو کې د نظافت او پاکوالی رعایت وکړو ترڅو د الله تعالی د ښه بنده ګان وګرزو.

فعالیت (هڅونې):

۱. په لسو کرښو کې ولیکئ چې څه ډول فردي او عمومي پاکوالی باید رعایت کړو؟
۲. دا خبره توضیح کړئ چې الله څرنګه غواړی چې بنده ګان یې پاک او منظم وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library